

DUMINICA A 2-A DUPĂ PAȘTI

a Sfântului Apostol Toma

APOSTOL. FAPTE 5, 12-20

În zilele acelea, prin mâinile apostolilor se făceau semne și minuni multe în popor; și erau toți, într-un cuget, în pridvorul lui Solomon. Și nimeni dintre ceilalți nu cuteza să se alipească de ei, dar poporul îi lăuda. Și din ce în ce mai mult se adăugau cei ce credeau în Domnul, mulțime de bărbați și de femei, încât scoteau pe cei bolnavi în ulițe și-i puneau pe paturi și pe tărgi, ca, venind Petru, măcar umbra lui să umbrească pe vreunul dintre ei. Și se aduna și mulțimea din

cetățile dimprejurul Ierusalimului, aducând bolnavi și bântuiți de duhuri necurate, și toți se vindecau. Și, sculându-se arhiereul și toți cei împreună cu el – cei din rândul saducheilor –, s-au umplut de pizmă. Și au pus mâna pe apostoli și i-au aruncat în temnița obștească. Iar un înger al Domnului, în timpul nopții, a deschis ușile temniței și, scoțându-i, le-a zis: Mergeți și stați drept și graiți poporului în templu toate cuvintele Vieții acesteia.

EVANGHELIE. IOAN 19, 20-31

În ziua cea dintâi a săptămânii, fiind seară și ușile fiind încuiate, acolo unde erau adunați ucenicii de frica iudeilor, a venit Iisus și a stat în mijlocul lor și le-a zis: Pace vouă! Și, zicând acestea, le-a arătat mâinile și coasta Sa. Deci s-au bucurat ucenicii văzându-L pe Domnul. Atunci Iisus le-a zis iarăși: Pace vouă! Precum M-a trimis pe Mine Tatăl, vă trimit și Eu pe voi. Și, spunând acestea, a suflat asupra lor și le-a zis: Luați Duh Sfânt! Cărora veți ierta păcatele, le vor fi iertate, și cărora le veți ține, ținute vor fi. Însă Toma, unul din cei doisprezece, cel numit Geamănul, nu era cu ei când a venit Iisus. Deci i-au spus lui ceilalți ucenici: Am văzut pe Domnul! Dar el le-a zis: Dacă nu voi vedea în mâinile Lui semnul cuielor, și dacă nu voi pune

degetul meu în semnul cuielor, și dacă nu voi pune mâna mea în coasta Lui, nu voi crede. Și, după opt zile, ucenicii Lui erau iarăși înăuntru, și Toma era împreună cu ei. Și a venit Iisus, ușile fiind încuiate, și a stat în mijlocul lor și a zis: Pace vouă! Apoi a zis lui Toma: Adu degetul tău încoace și vezi mâinile Mele, și adu mâna ta și o pune în coasta Mea, și nu fi necredincios, ci credincios! A răspuns Toma și I-a zis: Domnul meu și Dumnezeu meu! Iisus i-a zis: Pentru că M-ai văzut ai crezut. Fericiți cei ce n-au văzut și au crezut! Iisus a făcut înaintea ucenicilor Săi și alte multe minuni, care nu sunt scrise în cartea aceasta. Iar acestea s-au scris ca să credeți că Iisus este Hristos, Fiul lui Dumnezeu, și, crezând, viață să aveți în numele Lui.

TÂLCUIRI

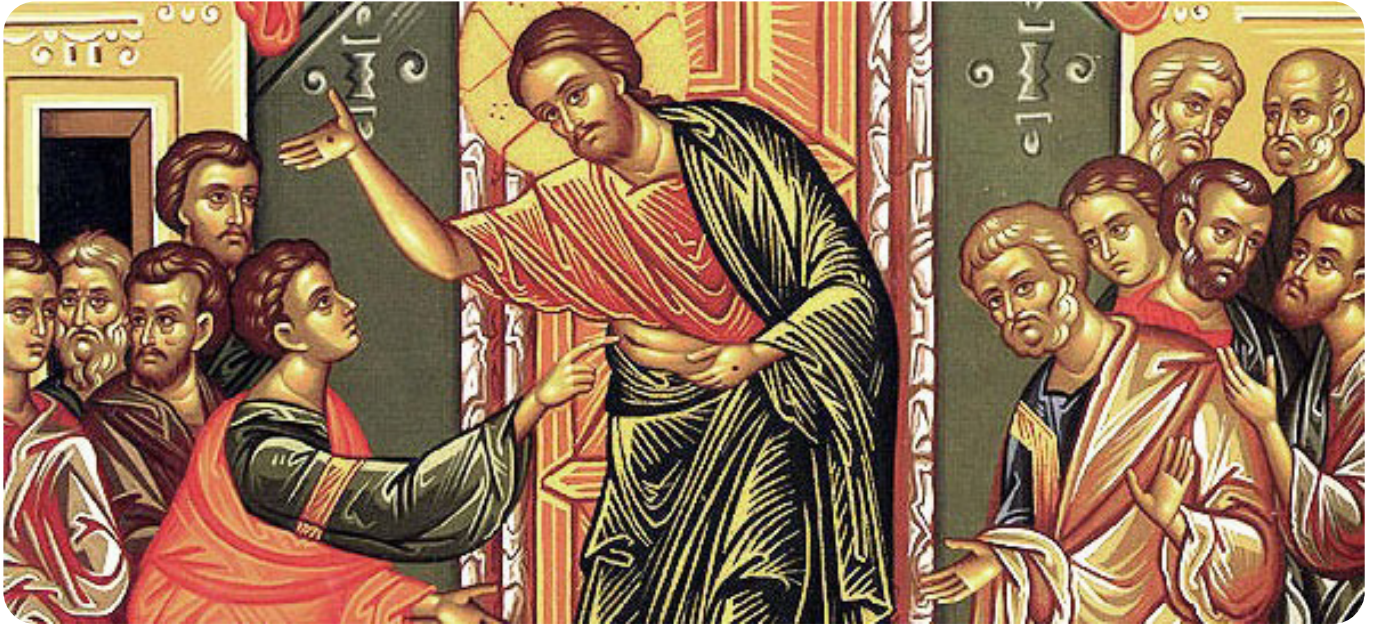
„Fericiți cei ce n-au văzut și au crezut” (Ioan XX, 29)

Hristos a înviat !

Iubiți credincioși,

În prima zi a Sfintelor Paști, seara, ne spune Sfântul Apostol și Evanghelist Ioan, S-a arătat Iisus Hristos înviat ucenicilor Săi, ascunși de frica iudeilor, într-o cameră încuiată din Ierusalim și le-a spus: „Pace vouă!”. După ce i-a liniștit, că erau tulburați și cuprinși

de frică și i-a încredințat de Învierea Sa din morți, arătându-le mâinile și coasta străpunse de cuie și suliță pe cruce, le-a adăugat: „Precum M-a trimis pe Mine Tatăl, așa vă trimit și Eu pe voi” (Ioan XX, 21). Prin aceste cuvinte Domnul a trimis pe Apostoli la propovăduire, având misiunea să vestească Evanghelia mântuirii la toate neamurile pământului.

Toma pipăie rănilor Domnului pentru a se încredința de Înviere

Dar pentru a-i întări cu putere de sus la această misiune dumnezeiască de înnoire a lumii, Mântuitorul a suflat asupra lor Duh Sfânt, și le-a dat putere să ierte păcatele oamenilor, zicând: „Luați Duh Sfânt! Cărora veți ierta păcatele, le vor fi iertate și cărora le veți ține vor fi ținute” (Ioan XX, 22-23). Nimeni nu poate propovădui pe Hristos dacă nu este trimis de Dumnezeu și dacă nu este întărit și sfințit de harul Duhului Sfânt. Însă nu este destul pentru mântuire numai să citim Sfânta Scriptură și să ascultăm cuvântul Evangheliei. Trebuie să-l și facem. Nu era suficientă Apostolilor și ucenicilor Domnului numai propovăduirea cuvântului. Ea singură nu poate mântui fără pocăință. Apostolii aveau datoria să-i învețe voia lui Dumnezeu, dar să-i curețe și de păcate, adică să le dezlege păcatele prin spovedanie, fără de care nu poate fi iertare, pocăință și mântuire. De aceea Domnul întemeiază acum Taina Sfintei Spovedanii, ca urmașii lor, episcopii și preoții, să spovedească pe cei ce cred, și să-i dezlege de păcate. Aceasta este singura cale de mântuire a creștinilor: Credința dreaptă în Dumnezeu, împlinirea poruncilor evanghelice și dezlegarea păcatelor prin spovedanie.

Dar, cu rânduiala dumnezeiască, apostolul Toma nu era de față cu ceilalți apostoli când S-a arătat Domnul. Și când i-au spus toți: „Am văzut pe Domnul!”, el nici nu s-a bucurat, nici n-a voit să creadă, până nu a văzut cu ochii și a pipăit cu mâna rănilor Mântuitorului (Ioan XX, 25). După opt zile, adică în Duminica a doua după Înviere, iarăși S-a arătat Iisus Hristos ucenicilor Săi, trecând prin ușile încuiate. Atunci era și Toma de

față. După ce le-a zis din nou: „Pace vouă”, a spus cu mustrare pentru Toma: „Adu-ți degetul tău încoace și vezi mâinile Mele, și adu-ți mâna ta și o pune în coasta Mea; și nu fi necredincios, ci credincios!” (Ioan XX, 26-27). Iar Toma pipăind și văzând rănilor Domnului, cuprins de frică și uimire, a strigat cu smerenie și credință: „Domnul meu și Dumnezeul meu!”. Mântuitorul însă l-a mustrat pentru puțină lui credință, zicând: „Pentru că M-ai văzut, Tomo, ai crezut? Fericiți cei ce n-au văzut și au crezut!” (Ioan XX, 28-29).

Toma era un apostol îndoielnic. El a crezut numai după ce a văzut și a cercetat adevărul, a pipăind rănilor lui Hristos. De aceea l-a și mustrat Domnul, căci credința vine din auz, iar nu din pipăire și vedere. Credința vine din interior, din inimă, iar nu din afară. Credința vine din cuvânt. Din cuvântul de învățătură auzit din gura mamei și a tatei. Căci părinții trupești ne sunt primii dascăli de religie în viață. Apoi, credința noastră în Dumnezeu ne vine și se întărește în noi din predica preotului la biserică, din sfaturile date de bătrâni, din citirea cărților sfinte și mai ales din cuvintele și învățăturile pe care le auzim și le citim zilnic în Sfânta Evanghelie.

La formarea noastră duhovnicească și la sporirea dreptei credințe în inimile noastre cel mai mare rol îl au părinții trupești care ne-au născut și părinții sufletești care ne-au învățat și ne-au crescut în frica de Dumnezeu, adică preotul satului, duhovnicul și nașul de botez. Când părinții trupești și cei sufletești sunt buni și își fac datoria creștină față de sufletele pe care le cresc și le păstoresc, atunci se nasc și se formează

creștini buni, copii ascultători de părinți, tineri cuminiți și evlavioși. Iar când părinții trupești sunt necredincioși și stăpâniți de patimi, iar cei sufletești sunt indiferenți și nepăsători față de fiii lor sufletești, atunci copiii sunt răi și neascultători, tinerii sunt necredincioși sau îndoielnici și caută dovezi văzute, ca Toma, pentru a crede în nevăzutul Dumnezeu. Cei căsătoriți vin rar la biserică fiind înconjurați de griji pământești; mulți îșiucid copiii și unii își distrug familia și pacea sufletului prin divorț. Dar și bătrânii care n-au avut în tinerețe o viață religioasă profundă își sfârșesc viața în beții și indiferență religioasă, spre osânda sufletelor lor.

De vom cugeta mai mult la îndoiala apostolului Toma, vom înțelege mai bine slăbirea credinței în Dumnezeu în zilele noastre și urmările ei cumplite, pe care le trăim.

Iubiți credincioși,

Îndoiala lui Toma la Învierea Domnului a avut și un rol providențial. Căci, prin pipăirea rănilor Mântuitorului, Toma dovedește celor necredincioși că Hristos a avut cu adevărat trup omenesc, asemenea nouă, afară de păcat și că a pățimit cu trupul pe cruce pentru mântuirea lumii. Iar dacă Toma s-a îndoit de Învierea Domnului, după ce și-a pus mâna în coasta Lui, s-a căit de necredința sa și, căzînd în genunchi, și-a mărturisit cu lacrimi credința și păcatul său, prin aceste cuvinte: „Domnul meu și Dumnezeul meu!”.

Oare câți dintre creștinii de astăzi nu cad în păcatul îndoielii și al necredinței în Dumnezeu? Însă se întorc la credință, cu căință și smerenie ca apostolul Toma? Din cauza fricii și Petru s-a lepădat de Hristos prin cuvintele: „Nu cunosc pe omul acesta!”. (Matei XXVI, 74). Dar îndată după cântatul cocoșului, din miezul nopții, Petru a ieșit afară și a plâns cu amar. Toată viața s-a căit Petru de căderea și necredința sa. Dar dintre noi câți creștini nu se îndoiesc de existența lui Dumnezeu? Câți nu-L înjură și-L hulesc? Câți nu caută dovezi și zic: „Nu cred până nu văd!”? Câți nu caută să pipăie rănilor și coasta Domnului, căutând dovezi ale existenței lui Dumnezeu prin pământ, prin mărturiile vechi, prin tainele planetelor și ale Universului? Câți nu zic dintre creștini: „Aici este raiul și iadul! Aici pe pământ este totul!”. Iar când se văd bolnavi, în fața primejdiei, a sărăciei și a morții, nici atunci nu se căiesc ca Toma, să zică: „Tu ești Domnul meu și Dumnezeul meu! Acum cred în Tine Doamne, că Tu m-ai zidit și m-ai mântuit. Iartă-mă de necredința mea!”. Nici mă-

car la bătrânețe nu se întorc la Dumnezeu ca să plângă cu amar ca Petru, viața lor din tinerețe, cheltuită în desfrâu, în răutăți și necredință.

Puțini sunt acei care se pocăiesc de păcate la bătrânețe. Cei mulți mor așa cum au trăit, în necredință și nepocăință, spre a lor veșnică osândă. Cu adevărat, mare dar este credința în Dumnezeu însoțită de fapte bune! De aceea a și zis Mântuitorul către Toma cea de-a zecea fericire: „Feriți cei ce n-au văzut și au crezut!” (Ioan XX, 29). Iar cu alt prilej a zis către ucenicii Săi: „Fericit este cel ce nu se va sminti întru Mine” (Matei XI, 6). Adică nu se va sminti din dreapta credință în Dumnezeu, cum s-au smintit mulți în zilele noastre.

De ce credeți că se smintesc unii creștini în Hristos și cad din dreapta credință apostolică în tot felul de secte și grupări religioase? Pentru că ei vor să cuprindă cu mintea lor tainele și dogmele credinței. Ei vor să pipăie cu rațiunea lor limitată mâinile și coasta Domnului, adică vor să înțeleagă adâncul cel nepătruns al credinței, mai mult decât este dat omului să înțeleagă.

Dar cei mai mulți se leapădă și se smintesc de Biserica întemeiată de Hristos din cauza mândriei și a neascultării lor. Se smintesc de Maica Domnului și din mândrie și neascultare o defaimă spunând că ar fi fost o femeie de rând. Se smintesc de Sfânta Cruce și din aceleași pricini spun că este un semn de ocară, iar nu armă a creștinilor împotriva diavolilor, sfîntită cu sângele lui Hristos. Se smintesc de sfintele icoane și le numesc idoli, neînțelegând sensul lor duhovnicesc. Se smintesc de sfinți și de cinstea dată lor și-i numesc oameni de rând, iar pe ei se numesc drepti și mântuiți.

Se smintesc de preoți, nu le recunosc harul Duhului Sfânt primit la hirotonie și îi judecă. Se smintesc de Tainele Bisericii întemeiate de Hristos, prin care se revarsă harul Duhului Sfânt și le refuză pe toate. Se smintesc de învățătura Sfintei Scripturi și o răstălmăcesc după voia și mintea lor, spre a lor osândă și amăgirea multora.

De vom rămâne însă statornici și ascultători în sânul Bisericii Ortodoxe și vom păstra cu sfințenie dreapta credință dată nouă de Hristos, ne vom izbăvi de necredința lui Toma, de sminteala religioasă a sectelor și vom înțelege cum trebuie înțeleasă învățătura Sfintei Evanghelii în sensul adevărat al celor două fericiri: „Feriți cei ce n-au văzut și au crezut!” și „Fericit este acela ce nu se va sminti întru Mine!”.

Iubiți credincioși,

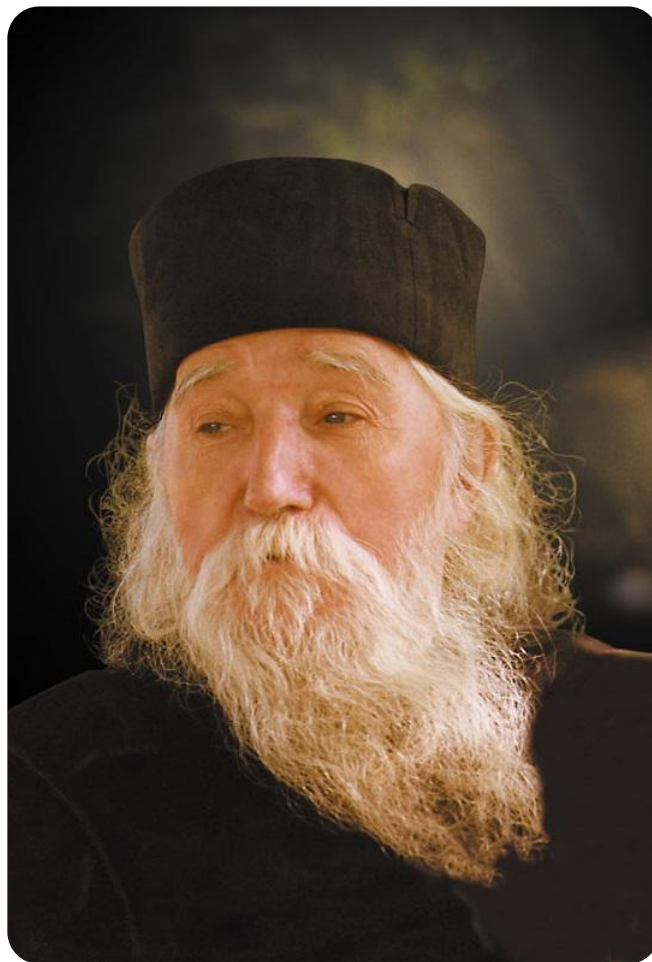
Se cade nouă astăzi, să ne bucurăm că stăm neclintii în dreapta credință și suntem fii ai Bisericii lui Hristos de două mii de ani. Necredincioșii se leapădă și caută să vadă pe Dumnezeu cu ochi trupești; îndoielnicii vor să pipăie rănilor Domnului; cei slabi în credință caută minuni; sectele părăsesc Biserica, răstălmăcesc dogmele credinței și vestesc altă Evanghelie; cei robiți de patimi amână pocăința, iar noi, fiii Învierii și fiii lui Dumnezeu după har, să-I rămânem credincioși până la sfârșit, știind că „cel ce va răbda toate până la sfârșit, acela se va mântui” (Matei XXIV, 13). Astăzi, a opta zi după Sfintele Paști, Domnul Înviat S-a arătat Apostolilor și le-a dat pacea Duhului Sfânt după care suspină toată lumea. Astăzi Mântuitorul l-a încredințat pe Toma că a înviat cu adevărat și ne încredințează și pe noi că vom învia cu toții la judecata de apoi.

De aceea să ne bucurăm pentru Înviere. Să ne bucurăm pentru mărturisirea de credință a lui Toma și să ne rugăm lui Dumnezeu ca și ceilalți îndoielnici în credință și doritori de semne și minuni, tineri sau bătrâni, rude, vecini și chiar fii, să mărturisească și ei pe Hristos împreună cu Apostolul Toma. Să ne bucurăm cu adevărat că avem cu noi, în mâinile noastre, pe Domnul Înviat și suntem izbăviți de chinurile sufletești ale necredinței și îndoielii.

Noi credem în Dumnezeu și nu căutăm să iscodim tainele credinței, sau să pipăim coasta Domnului. Cercul înstelat ne arată puterea Lui. Soarele și Luna ne amintesc de strălucirea Lui. Florile câmpului și armonia creației ne încredințează că Dumnezeu este frumusețe. Copiii cei nevinovați, asemenea îngerilor, ne amintesc de bunătatea lui Dumnezeu și ne îndeamnă la sfințenie. Mamele cu pruncii la sân, când se roagă, ne aduc aminte de Maica Domnului cu pruncul Iisus în brațe, care se roagă pentru mântuirea lumii.

Pentru toate acestea să ne întărim mai mult în credință și să ne bucurăm. Ne putem și noi atinge de Domnul cu inima, cu mintea, cu voința și chiar cu trupul, dar nu cu nevrednicie, sau cu îndoială ca apostolul Toma. Cu inima ne atingem de Domnul prin credință, evlavie și rugăciune curată, duhovnicească. Cu mintea ne atingem de Domnul prin citirea Sfintei Scripturi și a altor cărți ziditoare de suflet.

Cu voința ne atingem de Domnul prin săvârșirea faptelor bune, în dragoste și smerenie. Iar cu sufletul și cu trupul ne hrănim și ne unim mistic cu Hristos

Părintele Cleopa Ilie

Mântuitorul prin Sfânta Împărtășanie, care este cea mai înaltă cale de unire a noastră cu Hristos, fără de care nu ne putem mântui.

Vă reamintim că astăzi, la Duminica Tomei, numită și „Paștele blajinilor” în unele sate ies credincioșii la cimitir unde fac pomenire (*), dau de mâncare unii altora și cântă cu toții troparul Învierii. Păstrați cu sfințenie acest obicei creștinesc. De altfel fiecare Duminică este un Paște, este ziua Învierii Domnului, ziua bucuriei și a mântuirii noastre.

Să păstrăm cu sfințenie credința curată și fierbinte în Dumnezeu. Să ne ferim de necredincioși, de sectanți și de îndoielnici, ca să nu cădem în cursele lor. Să păstrăm cu grijă frumusețea cultului ortodox și toată tradiția străbună moștenită de la înaintași și să trăim în pace și iubire unii cu alții, ca împreună să cântăm cu îngerii: „Hristos a înviat!”. Amin.

Părintele Cleopa Ilie

GÂNDUL ZILEI

„Primește cu evlavie fiecare cuvânt, fiecare idee din cuvântul lui Dumnezeu și din scrierile Sfinților Părinți, de asemenea din diferitele rugăciuni și cântări, pe care le auzim la biserică sau le rostim acasă, fiindcă toate sunt suflare și cuvânt al Duhului Sfânt. Altminteri spus, Duhul Sfânt însuși „mijlocește“ pentru noi și prin noi „cu suspine negrăite“ (Romani 8, 26). Ectenia mare, care se rostește în fiecare zi în biserică, cuprinde în sine multă înțelepciune; este o ectenie a dragostei. Creștinii în viață și sfinții din cer apar în ea într-un magnific întreg, alcătuind Trupul

lui Hristos. Ea culminează maiestuos cu acest ultim ecfonis: „Pe Preasfânta, Curata, Preabinecuvântata, Stăpâna noastră, de Dumnezeu Născătoarea și pururea Fecioara Maria, cu toți sfinții pomenind-o, pe noi înșine și unii pe alții și toată viața noastră lui Hristos Dumnezeu să o dăm”. Ecteniile mici, ectenia cererii întreite sunt de asemenea foarte frumoase. Noi ne-am obișnuit cu ele, dar să ne închipuim că le auzim prima dată, să ne punem în locul unui străin...”

Sfântul Ioan de Kronstadt

SĂ CÂNTĂM DOMNULUI TOT PĂMÂNTUL!

Doamne, cu strălucirea cea nesuferită a Dumnezeirii Tale ai venit, ușile fiind încuiate, și stând în mijlocul Ucenicilor, le-ai descoperit coasta Ta și le-ai arătat semnele rănilor, mâinilor și picioarelor Tale; și risipind mâhnirea întristării, ai strigat de față :
În ce chip vedeți întru mine luarea trupului, o prieteni, nu port fire de Duh.
Iar ucenicului celui ce se îndoia, i-ai poruncit să se atingă cu frică, zicându-i :
Ispitind toate, vino și nu te mai îndoii. Iar el simțind cu mâna firea Ta cea îndoită, plin de frică, a strigat cu credință : Domnul meu și Dumnezeul meu, slavă Ție.

Atinge-te Tomo cu mana de coasta Mea, zis-a Hristos, și vino, pipăie semnele cuielor; ispitește cu credință și-Mi fii credincios, iar nu necredincios. Iar Toma, dacă s-a atins cu degetul de Stăpânul, tare a strigat:
Tu ești Dumnezeul meu și Domnul, Milostive, slavă Ție (Stihiri de la Litie).

O, preaslăvită minune ! Ioan pe pieptul Cuvântului s-a plecat, iar Toma s-a învrednicit a pipăi coasta. Acela a scos de acolo marele adânc de teologie, adică rânduiala întrupării; iar acesta s-a învrednicit a ne învăța pe noi cele de taină, punând arătat înaintea noastră dovedirile învierii Lui și strigând : Domnul meu și Dumnezeul meu, slavă Ție (Stihiră de la Stihovna Vecerniei).